

We Lwowie, dnia 16. listopada 1905.

Alg. 614

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Merunowicza i towarzyszy
w sprawie regulacji rzeki Pełtwi z dopływami.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 17. lutego 1898 projekt ustawy o regulacji rzeki Pełtwi z dopływami nie uzyskał dotychczas sankcyi Cesarskiej z dwóch powodów:

najpierw z powodu zwłoki w wykończeniu projektu technicznego;

powtórę z powodu postanowień finansowych, normujących między innymi 30% zasiłek z państwowego funduszu inwestycyjnego, który to fundusz obecnie już nie istnieje, gdyż w międzyczasie został przez c. k. Ministerstwo skarbu z budżetów państwowych wyeliminowany,

Jak z corocznych sprawozdań Wydziału krajowego o melioracyach okazuje się, sprawa pod względem technicznym jest już dojrzała, gdyż projekt został ukończony, a zarządzona przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w r. 1904 reambulacja wypadła pomyślnie dla projektu.

Obecnie zatem cała trudność polega na finansowem poparciu przedsięwzięcia przez kraj i państwo. Wedle uchwalonego bowiem w roku 1898 projektu ustawy regulacja Pełtwi z dopływami miała być wykonaną w drodze przedsięwzięcia krajowego przy udziale:

1. 30% funduszu krajowego;
2. 30% państwowego funduszu melioracyjnego;
3. 30% państwowego funduszu inwestycyjnego;
4. 10% datku przymusowej spółki wodnej.

Gdy obecnie państwowy fundusz inwestycyjny nie istnieje, a interesowani właściciele gruntów nie mogą być pociągnięci do kosztów datkiem wyższym ponad 10%, zwłaszcza że stosunkowo wysokie koszty obliczone na 5,770.000 K spowodowały przewidziane w projekcie kosztowne budowle w interesie asanizacyi stolicy kraju, — okazuje się potrzeba zmiany uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu ustawy w 2 kierunkach, tak co do rozkładu kosztów, jak i co do nazwy przedsięwzięcia.

Otóż wnioskodawcy rozkładają brakujący z funduszu inwestycyjnego zasiłek 30% po 10% na fundusz krajowy, na państwowy fundusz melioracyjny, administrowany przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i na państwową dotację budowli wodnych, administrowaną przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, tak, iż interesowani właściciele gruntów uiściliby, zgodnie z pierwotną intencją Wysokiego Sejmu, tylko 10%.

W ten sposób koszty regulacji Pełtwi z dopływami rozłożoneby zostały w stosunku:

1. 40% na fundusz krajowy;
2. 40% na państwowy fundusz melioracyjny;
3. 10% na państwową dotację budowli wodnych;
4. 10% na przymusową spółkę wodną.

Ponieważ wedle państwowej ustawy melioracyjnej z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116. państwowy fundusz melioracyjny przyczynia się do kosztów przedsiębiorstw krajowych tylko 30°/_o; zatem jeżeli regulacja rzeki Pełtwi z dopływami ma uzyskać 40°/_o zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego, musi być ogłoszoną za przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, gdyż tylko dla przedsiębiorstw spółkowych, gminnych lub powiatowych przyznaje powołana ustawa zasiłki z państwowego funduszu melioracyjnego w tej samej wysokości, jak z funduszu krajowego.

Komisya gospodarstwa krajowego uzna)e zatem za całkiem odpowiedni przedłożony przez wnioskodawców projekt ustawy, zwłaszcza że wedle tego projektu ma być poruczony zarząd przedsiębiorstwa Wydziałowi krajowemu, podobnie jak przy regulacji Wereszycy, górnej Trześniówki, Raty i Tyśmienicy.

Celem poparcia przedsiębiorstwa regulacji Pełtwi z państwowej dotacyi wodnej, zażądało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych opinii c. k. Namiestnictwa i jak wnioskodawca Komisję poinformował, opinia Namiestnictwa przedłożoną została temu Ministerstwu 18. października 1905.

Ponieważ decyzya co do 10°/_o zasiku z państwowej dotacyi wodnej wymaga porozumienia się czterech Ministerstw i nie nadejdzie przed zamknięciem bieżącej sesyi Wysokiego Sejmu, Komisya gospodarstwa krajowego, licząc na przychylnie załatwienie wniosku Namiestnictwa, oraz pragnąc, aby ta ważna sprawa nie doznała całorocznej zwłoki, zaleca Wysokiemu Sejmowi uchwalenie przedłożonego przez wnioskodawców projektu ustawy.

Powołując się co do uzasadnienia rentowności i ważności przedsiębiorstwa na sprawozdanie Wydziału krajowego i komisji z roku 1898, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./. projekt ustawy o regulacji rzeki Pełtwi z dopływami.

Przewodniczący :

Gorayski.

Sprawozdawca :

Struszkiewicz.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Pełtwi z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Pełtwi z dopływami, tudzież nawodnienie gruntów nadbrzeżnych mają być wykonane, jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, która ma być zawiązaną na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 r. Dz. ust. kraj. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji i melioracji ma służyć projekt Wydziału krajowego z roku 1898, który preliminuje koszta regulacji na 3,900.000 K., koszta zaś nawodnienia na 1,870.000 K. — razem 5.770.000 K.

Wydział krajowy jest jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższych sum kosztorysowych.

§. 3.

Koszta regulacji i nawodnienia włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminarowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. a) ustawy z 30. czerwca 1884 r. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) państwowa dotacja budowli wodnych bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości dziesięciu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

d) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym, przez władze administracyjne oznaczyć się mającym resztą preliminarowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z d. 14. marca 1875 r. Dz. ust. kr. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpie-

czeństwa, które ma być usunięte — albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod d) wymienionych, oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp rzeki Pełtwi i dopływów;

2) z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 r. Dz. ust. kr. Nr. 12;

3) z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych, na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału, określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys, oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu, podobnie jak i stronom interesowanym, przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.

